

2. Сисоєва С. О. Технологізація освітньої діяльності в умовах неперервної професійної освіти / С. О. Сисоєва // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи : монографія / за ред. І. А. Зязюна. – К. : Віпол, 2000. – С. 249-273.
3. Ісаєвич С.І. Розвиток неперервної психологічної освіти – запорука забезпечення професійного успіху сучасного педагога // М-ли Міжнародної науково-практичної конференції «Соціально-педагогічні проблеми підготовки фахівців у вищих навчальних закладах. – Ужгород: УжНУ, 2003. – С.97-100.

КАБАЦІ О.Д.,
НОВІКОВА С.Л.

Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету, Україна

РОЗВИТОК ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО КОНЦЕРТНИХ ВИСТУПІВ

Актуальність проблеми формування інструментально-виконавської компетентності зумовлена її значущістю для теорії та практики музично-педагогічної освіти майбутніх учителів. Вагомого значення набуває формування професійних якостей майбутнього вчителя, його готовності до професійної діяльності.

Теорія та методика формування виконавської майстерності музиканта-інструменталіста досліджувалася в різні часи багатьма відомими педагогами-музикантами (Л. Баренбойм, Ф. Бузоні, Г. Коган, Н. Кашкадамова, А. Корто, Н. Любомудрова, К. Мартінсен, Я. Мільштейн, Б. Мілич, Г. Нейгауз, С. Фейнберг, Г. Ципін, А. Шнабель та інші).

Сучасна теорія та методика музичної освіти розглядає формування виконавської майстерності як невід’ємну частину фахової підготовки майбутнього вчителя музики (А. Болгарський, Т. Завадська, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Рудницька, М. Фейгін, В. Шульгіна, О. Щолокова та інші).

На сучасному етапі розвитку музичної освіти набувають актуальності процеси подальшого ефективного вдосконалення інструментально-виконавської майстерності майбутнього вчителя музики, важливість створення таких педагогічних впливів, які спонукають студентів займатися не тільки піаністичним ремеслом і «швидко грати пальцями», але й відчувати і глибоко переживати музичні твори, виробляти своє ставлення до них і закріплювати у процесі виконання.

Під виконавською майстерністю ми розуміємо, перш за все, вміння втілити власні інтерпретаційні наміри, пізнати і розкрити зміст музики, відтворити музичні образи за допомогою виразної музичної мови. З огляду на це виконавську майстерність музиканта-інструменталіста визначаємо як сукупність певних компонентів, серед яких виділяємо технічні та художньо-інтерпретаційні вміння, сформовані на основі особистісних якостей музиканта; вміння здійснювати музично-теоретичний та виконавський аналіз твору; психологічну готовність до публічного виконання музичного твору.

Технічний компонент трактуємо як сукупність певних рухово-моторних вмінь і навичок, що допомагає музиканту виявити свої творчі наміри, здійснювати їх на практиці. Завдання педагога полягає в тому, щоб розвиток техніки не став самоціллю у роботі піаніста, що часто зустрічається в навчальній практиці, а слугував для виявлення художньо-образної сфери музичних творів. Технічні та художні завдання неподільні й існують в органічній єдності, але робота над художньо-образною стороною виконання є іншою складовою формування виконавської майстерності майбутнього вчителя.

До художньо-інтерпретаційного компоненту виконавської майстерності майбутнього вчителя відносяться емоційно-естетичні та інтелектуальні якості музиканта, за допомогою яких здійснюється художньо-доцільне виконання музичного твору. Це передбачає усвідомлення виконавцем художньої цінності музичного твору, вміння передавати слухачеві його емоційно-образний зміст, викликати адекватні почуття, які прагне передати виконавець, створюючи інтерпретаторську концепцію музичного твору відповідно із задумом композитора.

Суттєвого значення набувають вміння здійснювати музично-теоретичний та виконавський аналіз фортепіанного твору. Збагачення понятійного апарату сприяє розвитку інтелектуальної сфери і дає можливість окреслити виконавські вміння, засоби та прийоми виразної гри на фортепіано, які необхідні для засвоєння і виконання твору. Принциповим є визначення стильової належності твору.

Публічне виконання музичного твору і сценічне хвилювання, що його супроводжує, вимагають від педагога знання психічних (індивідуально-особистісних) і професійно-виконавських якостей студента-піаніста у їхньому взаємозв'язку і залежності для моделювання поведінки виконавця в умовах концертного виступу. Стан виконавської готовності, крім чисто об'єктивних виразово-художніх та піаністично-виконавських вимог характеризується суб'єктивним відчуттям невимуженості та впевненості при виконанні музичного твору. Виникає проблема пошуку ефективних засобів формування оптимального концертного стану для успішної реалізації професійних завдань в ході виступу. Ознаками оптимального концертного стану виконавця є компоненти емоційної, розумової і інструментальної підготовки.

Необхідно враховувати, що формування виконавської майстерності студента-піаніста безпосередньо залежить від самобутності його інтелекту, почуття і тілесних (психофізіологічних) можливостей, також актуального рівня художньо-піаністичного розвитку.

Завдання педагога полягає не тільки в забезпеченні студента знаннями й вміннями, але й у спрямуванні до самостійного їх здобуття, оволодіння навичками пізнавальної діяльності, які необхідні для подальшого удосконалення виконавської майстерності.

Список використаних джерел

1. Бочкарёв Л. Л. Психологические аспекты формирования готовности музыкантов-исполнителей к публичному выступлению / Л. Л. Бочкарёв. – М. : Музыка, 1980. – 235 с.
2. Коган Г. М. У врат мастерства. Психологические предпосылки успешности пианистической работы / Г. М. Коган. – М. : Сов. композитор, 2004. – 115 с.

3. Станиславский К. С. Работа актера над собой / К. С. Станиславский. М. : АРТ, 2008. 496 с.
4. Холодна О. Г. Нейгауз про роботу над образом / О. Г. Холодна Українське музикознавство, вип. 2. К.: Муз. Україна, 1967. – С. 233–251.

КАЙС М.І.,
КУЗЬМА-КАЧУР М.І.

Мукачівський державний університет, Україна

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У Державному стандарті початкової освіти (2018р.) зазначено, що метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості [1].

Професійна підготовка вчителя є складним, багатовекторним процесом. Він має кілька ступенів: молодший бакалавр, бакалавр, магістр. На кожному з цих етапів студенти оволодівають системою знань, професійних навичок і умінь серед яких можемо виділити готовність майбутніх учителів до застосування технологій ігрової діяльності в освітньому процесі початкової школи. Існують різні думки науковців щодо структурних компонентів готовності майбутніх учителів початкових класів до застосування ігрових технологій. На основі аналізу науково-педагогічної літератури нами виділено такі: мотиваційно-цільовий, когнітивний, діяльнісний.

Зміст мотиваційно-цільового компонента відображає направленість особистості майбутнього вчителя на професійне зростання, обґрунтуванні доцільності, спрямованої на формування компетентностей, пов'язаних із застосуванням ігрових технологій у своїй педагогічній діяльності. Компонент характеризує мотивацію студентів до навчально-пізнавальної діяльності в педагогічному ЗВО та до діяльності з формування готовності застосовувати ігрові технології в початковій школі, а також відображає самооцінку студентами своєї професійно-педагогічної підготовки та відповідність її оптимальним професійним зразкам.

Когнітивний компонент передбачає оволодіння студентами знань про сутність та особливості ігрових форм і методів, за яких відбуватиметься навчально-пізнавальна діяльність молодших школярів, в усвідомленні необхідності створення ігрових ситуацій на уроках. Цьому сприяють навчальні дисципліни загальнопедагогічної та методичної підготовки: «Технології навчання освітніх галузей початкової школи», «Методика навчання освітньої галузі «Математика», «Технології навчання освітніх галузей «Природознавство», «Суспільствознавство» та ін. Накопичення певної бази знань навчальних дисциплін загальнопедагогічної та методичної підготовки передбачає оволодіння конкретним навчально-інформаційним матеріалом: фактами, термінологією, символами, іменами, назвами, поняттями (загальними, частковими, конкретними і т. ін.), зв'язками та

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>